

ПРОЄКТ ERASMUS+ KA2 DESTIN: ДОСВІД ПОКРАЩЕННЯ ЯКОСТІ ОСВІТНІХ ПРОГРАМ З ЖУРНАЛІСТИКИ В УКРАЇНІ

К. Сіріньок-Долгарьова

Запорізький національний університет

sirinyok.dolgaryova@gmail.com

Європейська проектна культура, безперечно, стає частиною українського академічного середовища. Це підтверджує досвід Запорізького національного університету, який від 2017 року активно долучився до написання і реалізації проєктів за грантової підтримки різних напрямків програми Еразмус+, зокрема напрямків Жана Моне і КА2 (Співробітництво задля інновацій та обміну передовим досвідом – Розвиток потенціалу у вищій освіті).

Факультет журналістики Запорізького національного університету від 2018 року є партнером консорціуму в рамках програми Еразмус+ КА2, який утілює проєкт DESTIN – «Журналістська освіта задля демократії в Україні: розробка стандартів, доброчесність та професіоналізм» (Journalism Education for Democracy in Ukraine: Developing Standards, Integrity and Professionalism, номер проєкту: 598964-EPP-1-2018-1-UK-EPPKA2-SBHE-JP).

Метою проєкту є реформування навчальних планів факультетів журналістики 10 ЗВО України – 9 програм бакалаврату та 11 програм магістратури з журналістики (по 2 плани в кожному з 10 українських університетів-партнерів) та інституційний контроль якості академічних програм, щоб усі нові та переглянуті навчальні плани були зроблені згідно з Європейською рамкою кваліфікацій (EQF), відповідали Європейським стандартам доброчесності та професіоналізму, покращували залученість студентів до роботи в галузі, підготовку кадрів і працевлаштування, а також дозволили співробітникам та студентам розвивати міцні та стабільні зв'язки з європейськими журналістськими факультетами та асоціаціями. Крім цього, проєкт DESTIN націлено на покращення медіасередовища, в якому працюватимуть випускники факультетів журналістики: поліпшення рівня медіаграмотності ключових цільових груп, надання студентам-журналістам нових можливості залучати громадськість під час навчання та підвищення обізнаності громадськості щодо життєво важливої ролі журналістів у процесі захисту прав громадян (Інформаційний бюлетень, 2018).

Задля реалізації цієї амбітної мети університети-партнери на чолі з керівним партнером Університетом Бат Спа (Великобританія) виробили спільну програму дій щодо трансформації чинних освітніх програм з журналістики. Цьому сприяв і запуск роботи оновленого Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти, яке влітку 2019-го року легітимізувало новий порядок акредитації освітніх програм українських ЗВО відповідно до десяти критеріїв якості, описаних у Положенні про акредитацію (Положення, 2019).

Після серії навчальних візитів українських партнерів до європейських вишів (Ліннейського університету в Швеції й Університету імені Адама Міцкевича в Польщі), українські ЗВО реформували свої навчальні плани відповідно до європейських вимог підготовки журналістів. Усі 20 партнерів, включаючи європейські професійні асоціації Мережу з журналістської етики (Великобританія) та Європейську асоціацію підготовки журналістів (Нідерланди) й українських роботодавців (зокрема, Громадське радіо) працювали над виробленням індикаторів якості журналістських програм. За основу було взято Тартуську декларацію Європейської асоціації підготовки журналістів (Тартуська декларація, 2013).

Таким чином, у рамках проєкту DESTIN було узгоджено параметри якості освітніх програм із журналістики (Толочко, 2019). Згідно цих індикаторів, програма повинна дати змогу студентам:

- 1) розуміти роль журналістики в суспільстві, усвідомлювати власну роль у журналістській діяльності, а також знати правові, етичні та інші регулятивні норми у сфері журналістики,
- 2) розвивати вміння, необхідні для роботи у різних медіа, висвітлення актуальних у суспільстві тем,
- 3) отримувати знання про низку питань і проблем із гуманітарних і соціальних наук,
- 4) навчитися організовувати і планувати свою професійну діяльність,
- 5) розвивати навички зі збирання, сортування, аналізу інформації з різних джерел,
- 6) вміти використовувати різні техніки сторітелінгу і презентувати контент в ефективному поєднанні слова, звуку і візуального наповнення,
- 7) вміти сприймати критику, бути самокритичним і відповідальним,
- 8) розвивати навички комунікації, роботи в команді, розв'язання складних проблем,
- 9) мати змогу розвивати менеджерські і організаційні навички з проєктного менеджменту, ухвалення незалежних рішень, дії в складних і неочікуваних ситуаціях,
- 10) розвивати свої дослідницькі компетенції задля внеску в оновлення (удосконалення) професії.

Було домовлено використовувати ці індикатори якості як універсальні критерії для оцінки сучасних освітніх програм із журналістики (як бакалаврського, так і магістерського рівня, враховуючи специфіку кожного освітнього рівня й унікальність кожної конкретної програми).

Таким чином, проєкт DESTIN триває. До кінця 2021 року українські університети-партнери мають пройти процес рецензування європейськими колегами (peer-review) своїх оновлених програм відповідно до встановлених критеріїв якості, а також розпочати викладання на цих програмах. Пілотування нових навчальних планів покаже, наскільки трансформації пасують

українським студентам та іншим стейкхолдерам – по завершенню проєкту планується детальний самоаналіз і фінальна конференція партнерів. А основні здобутки буде оформлено як національні рекомендації з покращення журналістської освіти в Україні.

Література:

Інформаційний бюлетень № 11. Опис проєктів програми ЄС Еразмус+ КА2. Проєкти співпраці: Розвиток потенціалу у сфері вищої освіти (англійською і українською мовами) конкурси 2015 р., 2016 р., 2017 р., 2018 р. (2018). Київ: Національний Еразмус+ офіс в Україні.

Положення про акредитацію освітніх програм, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти (2019, 11 липня). Національне агентство із забезпечення якості вищої освіти. 2019. Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0880-19>.

Толочко, Н. (2019). Учасники проєкту DESTIN переймали шведський досвід навчання журналістів. Офіційний сайт проєкту DESTIN. Режим доступу: <http://www.destin-project.info/uchasnyky-proektu-destin-pereimaly-shvedsky-dosvid>.

Tartu Declaration (2013). European Journalism Training Association. Available at: <https://www.ejta.eu/tartu-declaration>.